

A 603/1967. ÁFTH sz. leirat a 609/1966.T.8. ÁFTH utasítás:
"Utasítás a negyedrendű vízszintes alappontok létesítése"-nek
módosítása.

Az 5. §. /3/ bekezdés a/ pontjának 3. mondata helyébe a következő szöveg kerül: "A körök jobb oldalán 3 milliméteres számokkal ki kell írni a pontszám első három számjegyének az elhagyása után megmaradó számot."

A 7. §. /3/ bekezdésének első sorában a "két-két sort" szöveg helyett "legalább két, szükség esetében több sort" szöveg kerül.

A 7. §. /6/ bekezdésének 2. mondata helyébe a következő szöveg kerül: "A kővel állandósított pontoknál a kő felső lapjára vonatkozó magasságot kell beírni. Ha a pont jelzőkővel is el van látva, /18.§./7//, mindkét kő magasságát meg kell adni úgy, hogy egy tört számlálójába írjuk a felső kő, nevezőjébe az alsó kő magasságát. Ha a megadott magassági adat nem kőre vonatkozik, akkor a jegyzet rovatba be kell írni a vonatkozási helyet /pl.: gömb közepe, pillér teteje, ablakpárkány, stb./."

A 7. §. /10/ bekezdés elmarad.

A 8. §. /1/ bekezdésének 4. sorában kimarad az "összefűzve" szó. A bekezdés kiegészül a következő szöveggel: "A felsőrendű törzslapok másolataként a törzslapok kézzel írt példányai is felhasználhatók. A ki-tűzési jegyzőkönyv lapjait 1:50 000 m.a. térképszelvényenként iratgyűjtőbe kell helyezni."

A 8. §. /2/ bekezdése elmarad.

A 9. §. /4/ bekezdésének teljes szövege megváltozik. A módosított szöveg: "A meghatározási tervre koordinátaikkal fel kell rakni valamennyi, az alapvázlaton feltüntetett adott alappontot."

Chyano Viki
1974.03.01
Mg

A 16. §. /5/ bekezdésének teljes szövege módosul. A módosított szöveg: "Az újonnan kitűzött negyedrendű magaspontok szemlélési adatait is HPl nyomtatványon kell feltüntetni. Rajzban meg kell adni az irányzás helyét vízszintes és magassági értelemben is. A további műveletek /mérés, őrpontok elhelyezése, stb./ adatainak a feltüntetése céljából törzslap-nyomtatványokat kell csatolni. Álláspontul szolgáló toronynál az M9-3 a, M9-3 b és M9-3 c lapokat kell csatolni, álláspontként fel nem használt toronynál az M9-3 b és M9-3 c lapot."

A 17. §. /5/ bekezdésének teljes szövege módosul. A módosított szöveg: "Adott ponton törekedni kell az ideiglenes pontjel központos építésére."

A 18. §. /7/ bekezdésének utolsó mondata kiegészül a következő szöveggel: " . . . pontokat, továbbá azokat a fasorban, bokorsorban vagy gyepes területen levő pontokat, amelyek fennmaradását mezőgazdasági művelés nem veszélyezteteti."

A 18. §. /8/ bekezdése elmarad.

A 18. §. /9/ bekezdése a következő szöveggel egészül ki: "Az I.-III.r. pontokat és a IV.r. főpontokat a IV.r. pontsűrítés alkalmával újra kell állandósítani, ha csak egy földalatti pontjelölésük van, vagy pedig olyan régi országos felsőrendű háromszögelési ponttal azonosak, amelyet az új hálózat létesítése idején újra nem állandósítottak. Az újraállandósításnál a pont állandósítási /alsó/ kövébe elhelyezett fémcsapot kell ponthelyként elfogadni."

A 18. §. a következő bekezdéssel egészül ki: /10/ Belterületen az újonnan kitűzött negyedrendű háromszögelési pontokat kivételesen a levezetett pontokra megadott módon is szabad állandósítani /19.§./.

A 22. §. /3/ bekezdése 3. /utolsó/ mondata helyébe a következő szöveg kerül: "Az ideiglenes koordináták számítását számítási jegyzőkönyvben kell elvégezni."

A 23. §. /2/ bekezdéséből kimarad a következő mondat: "Kihuzható lábu műszerállvány nem használható."

A 24. §. /6/ bekezdésében az 53. oldalon a 3. sorban kezdődő mondat helyébe a következő szöveg kerül: "Ötven méternél nagyobb távolság mérésére csak régi pont bekapcsolásánál vagy magaspontnál mért alapvonal mérésénél kerülhet sor. Előbbi esetben acélszalag is használható és nem szükséges indexsaru és szalagfeszítőberendezés használata, utóbbi esetben csak invárszalag használható indexsaruvál és feszítőberendezéssel. Mindkét esetben meghatározható a távolság közvetett uton bázisléc segítségével is a /7/ - /11/ bekezdésekben foglaltak szerint."

A 24. §. /7/ bekezdésének a kiegészítése: "Negyven méternél nagyobb távolságot bázisléccel meghatározott segédbázis segítségével is meg szabad határozni. A segédbázis /b/ legkedvezőbb hossza $\sqrt{2} t$ m, ahol a t a segédbázissal meghatározott hossz m egységben. A segédbázis $t/10$ -nél rövidebb és 20 m-nél hosszabb nem lehet. A segédbázissal meghatározható legnagyobb távolság 200 m. A segédbázis egyik végpontja a meghatározandó távolság egyik végpontjával esik össze. A segédbázis irányának és a meghatározandó hossz irányának egymásra merőlegesnek kell lenni. A merőlegességet vagy teodolittal végzett kitűzéssel $\pm 1'$ -nél pontosabban biztosítani kell, vagy a merőlegest elég $\pm 10^0$ -ra pontosan kitűzni, de ekkor a két irány által bezárt szöget teodolittal mérni kell 2 fordulóban."

A 24. §. /8/ bekezdésében "0,1" élességgel" helyett "1" élességgel" szöveget kell írni.

A 24. §. /9/ bekezdésének szövege helyébe a következő szöveg kerül:

"A bázisléces eljárás alkalmazásakor, amennyiben a távolságmérést megfelelő tájékozó irányok mérése vagy közös oldalu háromszög közös oldalának számítása nem ellenőrzi, a távolságot egymástól függetlenül kétszer meg kell határozni /pl.: régi pontok bekapcsolásánál, pontát-helyezésnél/.

A 24. §. /11/ bekezdésének utolsó mondata elmarad.

A 24. §. /13/ bekezdésének szövege helyébe a következő szöveg kerül:

"Ha az előmetszett pont állandósítási köve nem esik az ideiglenes pontjel függőlegesébe és a ponton egy tájékozó irány sem mérhető, akkor a külpontosság irányszögét tájolóval kell mérni. Ebben az esetben a külpontosság lineáris értéke 4 m-nél nagyobb nem lehet. Ha a külpontosság lineáris értéke 0,25 m-nél kisebb, a külpontosság irányszögét az irány meghosszabbításában kézi tájolóval is meg lehet határozni. A tájólót a kőre helyezni nem szabad. 0,25 m felett 4 m távolságig a külpontosság irányszögét Wild T O tájoló teodolittal, vagy más hasonló megbízhatóságu tájoló teodolittal kell mérni. Ebben az esetben a tájolón leolvasható mágneses észak és a vetület x tengelyével párhuzamos irány közötti szöget egy szomszédos, K-Ny irányban 3 km-nél nem távolabbi háromszögelési ponton - amelyen tájékozó irány mérhető - meg kell határozni és e tájolón leolvasott értéket javítani kell. 3 km-nél nagyobb távolság esetén a meridiánkonvergencia-különbséget is figyelembe kell venni. A javítási érték meghatározásával kapcsolatos méréseket az iránymérési jegyzőkönyvbe be kell vezetni. Ellenőrzésül a tájolóval ki kell tüzni az É-D-i irányt és erre az irányra merőleges beméréssel is meg kell határozni az ideiglenes pontjel és a kő egymáshoz viszonyított helyzetét."

A 24. §. /14/ bekezdése a/ pontjának 5. sorában "valamelyik" szó helyett "két, ill. ha csak egy tájékozó irány van, egy" szöveget kell írni.

A 25. §. /18/ bekezdésében a 6. sorban kezdődő mondatról /"A levezetett ponton . . ."/ kezdődő szöveg kimarad az utolsó előtti mondat végéig /". . . az összelátás később megszűnik."/ A kimaradt szöveg helyére a következő szöveg kerül:

"A levezetett pontot, ha lehetőség van rá, úgy kell kitűzni, hogy a szomszédos alapvégpontokon kívül egy vagy több, távoli pontra menő irány is mérhető legyen. Lehetőséget ad a levezetett pont koordinátáinak ellenőrzéssel végzett számítására az is, ha nemcsak a levezetett ponton, hanem az alapvonal másik végpontján is mérünk egy vagy több, ismert koordinátájú pontra menő irányt. A levezetett pontot fennmaradásának biztosítása érdekében úgy is el lehet helyezni, hogy nem azonos őrponttal, vagy a külpontossági elemek meghatározásához létesített alapvonalak végpontjával. Ebben az esetben - a levezetett pont jó meghatározása érdekében - megfelelő összefüggést kell biztosítani a toronyközponttal, illetve az alapvonal-végpontokkal."

A 25. §. /22/ bekezdésének teljes szövege módosul. A módosított szöveg: "A tornyokon kívül minden más, álláspontként felhasznált magaspontot is el kell látni őrpontokkal és levezetett ponttal. Az álláspontként fel nem használt, de háromszögelési pontként meghatározott tornyokat és egyéb magaspontokat is el kell látni őrpontokkal, de levezetett pontot csak azoknál a pontoknál kell elhelyezni, amelyeknél a levezetett pont meghatározásához a földről megfelelő tájékozó irány látszik. Ebben az esetben a levezetett ponton, vagy a levezetett pont meghatározására szolgáló hálózat egyik pontján legalább két tájékozó irány kell, hogy mérhető legyen, vagy a hálózat két pontján legalább egy-egy irány."

A 27. §. /1/ bekezdésének első két mondata helyébe a következő szöveg kerül: "Az irányméréseket az ideiglenes pontjel függőlegesében kell végezni. A műszerállás helye az ideiglenes pontjel függőlegesén kívül is lehet."

A 27. §. /5/ bekezdése a/4. pontjának teljes szövege módosul: "az ideiglenes pontjel függőlegesében végzendő mérés esetében a kőre menő irány, illetve a kövön végzendő mérés esetében a jelre menő irány."

A 27. §. /5/ bekezdése b/4. pontjának helyes szövege megegyezik az a/4. pont módosított szövegével.

A 27. §. /9/ bekezdésének 5. sorában kezdődő, zárójelben lévő szöveg helyébe a következő szöveg kerül: "/pl. az árbóc pontjele alatt; vagy gulafő alatt; vagy kő felett; vagy külpontos állás; vagy a torony Ny-i pillérén, stb./"

A 27. §. /9/ bekezdés utolsó 4. sorában "a levetített pontjelre" helyett "a kőre" szöveg irandó.

A 29. §. /10/ bekezdésben elmarad a következő szöveg: "vagy ha a toronyban mérést nem végezzük."

A 30. §. /6/ bekezdésének utolsó sorában "a 2 kilométert" helyett "az 5 kilométert" kell írni.

A 34. §. /1/ bekezdésének második sorában "és a külpontos pontjelekre mért irányértékeket" szöveget törölni kell.

A 34. §. /5/ bekezdésének első sorában "Ha az ideiglenes pontjel" szöveg helyébe "Ha a külpontos állás" szöveg kerül, a második sorban "a külpontos pontjelre" szöveg helyébe "a külpontos álláson" szöveg kerül.

A 35. §. /2/ bekezdésében " Δ " $\leq$ 2,5 $\sqrt{M}$ " helyett " Δ " $\leq$ 3,5 $\sqrt{M}$ " -et kell írni.

A 35. §. egy további bekezdéssel egészül ki: "/7/ A munkaterület elhagyása előtt számítással ellenőrizni kell az ideiglenes pontjel és a kő közötti külpontossági elemeket, ha ezek nem esnek egy függőlegesbe és

egymástól mért távolságuk 20 m-nél kisebb. Ehhez az ideiglenes pontjel előzetes koordinátájából ki kell számítani a kő koordinátáit, mind a teodolittal vagy tájolóval végzett poláris mérés, mind a merőleges bemérések segítségével. A többféle bemérés alapján számított koordináták között 10 m-es külpontosságig 3 cm-nél, 10-20 m-ig 4 cm-nél nagyobb különbség nem lehet. Amennyiben előmetszett pontnál a külpontosság irányának mérése tájolóval vagy egy tájékozó irány segítségével történt, akkor a kő és az ideiglenes pontjelnek a mérés idején megállapított egymáshoz viszonyított helyzetét össze kell hasonlítani az építés idején bemért adatokkal. Ha az eltérés 5 cm-nél nagyobb, az ideiglenes pontjel és a kő egymáshoz viszonyított helyzetét harmadszor is meg kell határozni. 10 cm-es külpontosságig az ellenőrzés grafikusan is elvégezhető. Ha a pontnak nincs előzetes országos koordinátája, az ellenőrző számítások a pont helyi rendszerében is elvégezhetők."

A 36. §. /2/ bekezdésének utolsó mondata elmarad.

A 36. §. /3/ bekezdésének b/ pontja helyébe a következő szöveg kerül: "végleges pontjelek koordinátáinak számítása."

A 39. §. /1/ bekezdésének 10. sorában végződő mondat a következő szöveggel egészül ki: " . . . Gauss kiegyenlítéssel, vagy ezzel egyenértékű módszerrel."

A 39. §. /5/ bekezdésének negyedik sorában "a Hazay-féle statikai módszerrel" szöveg helyébe "a Hazay-féle statikai, vagy a Gauss-féle módszerrel" szöveg kerül.

A 41. §. címe a következőre változik: "A végleges pontjelek koordinátáinak számítása."

A 41. §. /2/ bekezdésének módosított szövege: "Ha a kövön mérést nem végeztünk, akkor az ideiglenes pontjel koordinátájából poláris pontként

kell kiszámítani a kő koordinátáját. A poláris számítását két személynek egymástól függetlenül kell végeznie. A kő koordinátájának a számítását a merőleges bemérések alapján végzett számítással is ellenőrizni kell."

A 46. §. /2/ bekezdésében az " $m \stackrel{\Delta}{=} 10 \text{ t cm}$ " képlet helyébe " $m \stackrel{\Delta}{=} 16 \text{ t cm}$ " képlet kerül.

A 48. §. /5/ és /6/ bekezdése elmarad.

A 48. §. /9/ bekezdésében "az 1:50 000 méretarányu térképek csoportosításában" szöveg helyébe "munkafeladatonként" szöveg kerül.

Az 51. §. /3/ bekezdése a következő mondattal egészül ki: "Pausz másolatot kell készíteni az ujonnan meghatározott negyedrendű magaspontok M9-3 a, M9-3 b és M9-3 c lapjáról is."

Az 53. §. /2/ bekezdésének teljes szövege megváltozik. A módosított szöveg: "A munkarészek közül ezen §. /5/ bekezdésének b/ pontjában 1-23. sorszám alatt felsorolt munkarészeket az 1:50 000 méretarányu topográfiai térképek szelvényezésének megfelelően, az egyéb munkarészeket pedig együtt kell csoportosítani és munkánként együttesen kell átadni, illetve tárolni."

Az 1967. évi IV.r. alappontsűrítési munkákat az előbbi módosítások figyelembe vételével kell elvégezni.

A városok IV.r. alappontsűrítését is a 609/1966./T.8./ ÁFTH számú utasítás előírásai szerint kell elvégezni. Az Utasítás a szabatos felmérések végrehajtására c.utasítás I.kötete 29-61. §-ának az alsórendű háromszögelésre vonatkozó, a 609/1966.sz. utasítástól eltérő előírásait csak az ÁFTH Műszaki főosztályának külön engedélyével szabad alkalmazni.

Budapest, 1967. március 25.

P.H.

Bence Tivadar s.k.
osztályvezető főmérnök.